

Arbeidsmarkedet nå – mai 2017

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Åshild Male Kalstø, Ashild.male.kalsto@nav.no, 2. juni 2017.

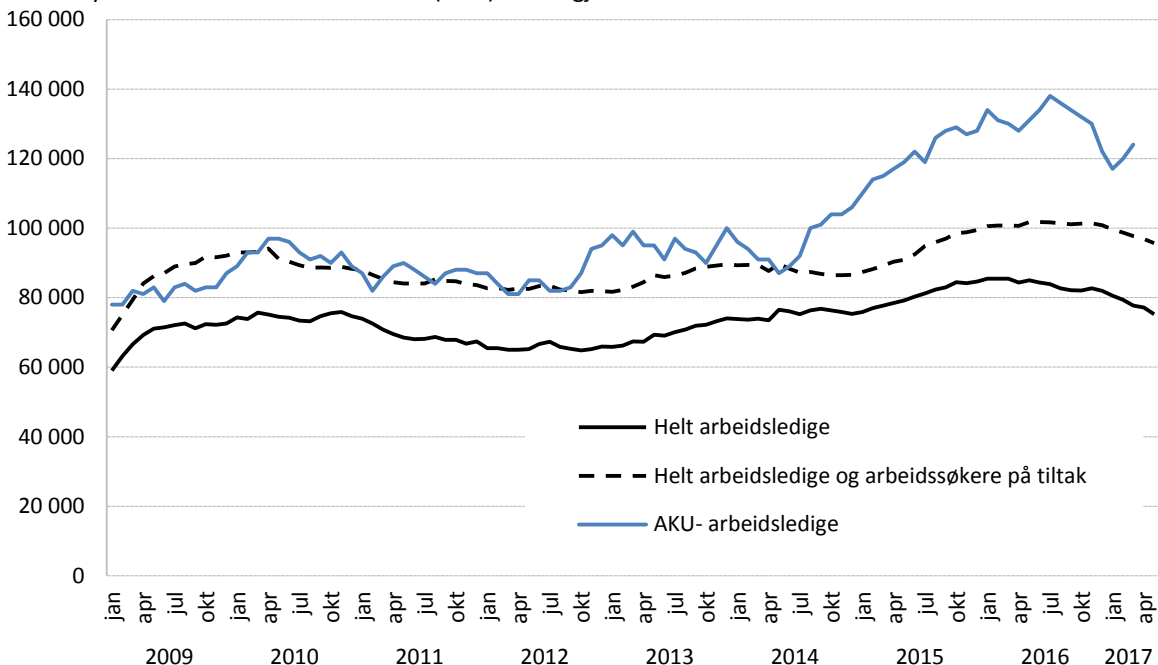
Tydelig nedgang i bruttoledigheten

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, gikk ned med 1 300 personer i mai, ifølge sesongjusterte tall fra NAV. Ledigheten har gått ned de siste seks månedene og er nå på samme nivå som sommeren 2015 (sesongjustert). Det er blitt færre helt ledige denne måneden, mens det har vært en økning i antall arbeidssøkere på tiltak, justert for normale sesongvariasjoner.

Ved utgangen av mai var 93 100 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak. Dette er 6 000 færre enn i mai i fjor. Bruttoledigheten tilsvarer nå 3,3 prosent av arbeidsstyrken, ned 0,3 prosentpoeng fra i fjor. 70 900 personer var registrert som helt ledige, 9 400 færre enn for ett år siden. Det tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken. 22 100 arbeidssøkere deltok på tiltak ved utgangen av mai, en økning på 3 400 personer fra fjoråret.

48 500 (52 %) av de som var helt ledige eller arbeidssøkere som deltok i tiltak mottok dagpenger (ikke vist i figur). De som ikke mottar dagpenger mottar tiltakspenger (10 %), økonomisk sosialhjelp eller ingen ytelse. Noen få mottar arbeidsavklaringspenger (1 %).

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2009 – mai 2017

Kilde: NAV og SSB

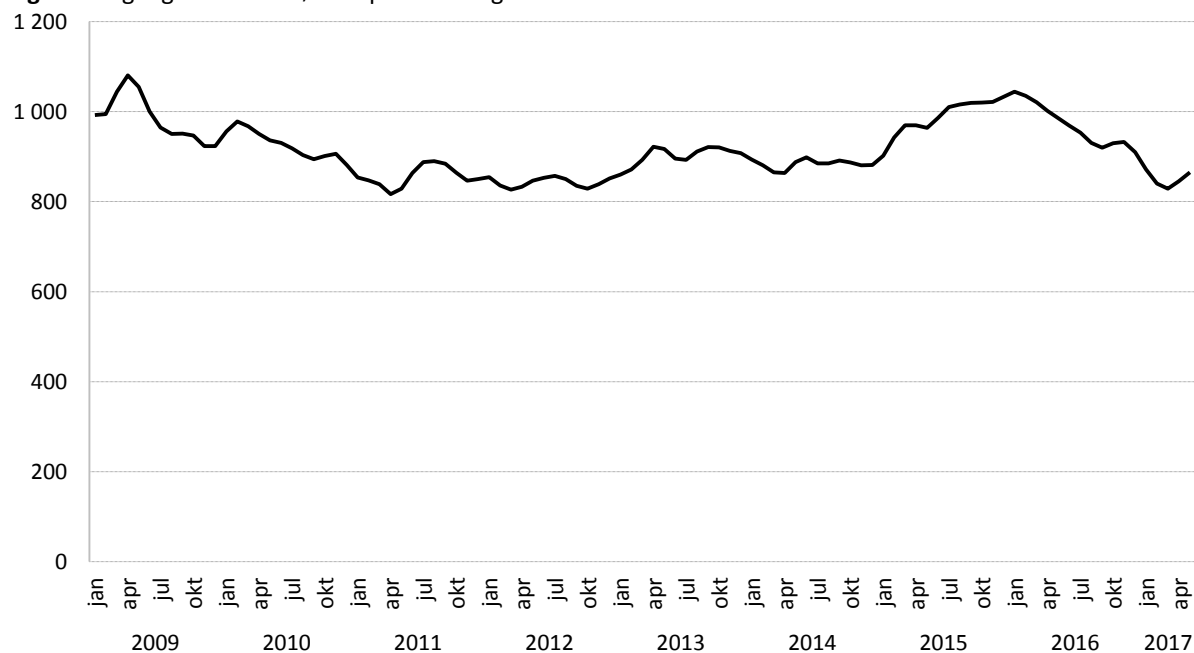
Siste tilgjengelig tall fra Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU) er fra mars. Da var 124 00 personer arbeidsledige, noe som tilsvarer 4,5 prosent av arbeidsstyrken. I 2015 gikk den sesongjusterte AKU-ledigheten opp og nådde toppen midtveis i 2016. Deretter har arbeidsledigheten gått noe ned. Sysselsettingen økte med 6 00 personer fra desember til mars, men denne oppgangen ligger innenfor feilmarginen. Det har kun vært små endringer i sysselsettingen de siste to årene.

Stabilt antall nye arbeidssøkere

Tilgang på nye arbeidssøkere¹ nådde sitt høyeste nivå ved årsskifte 2015/2016 og har siden hatt en nedadgående trend, korrigert for sesongvariasjoner (figur 2). I år har antall nye som registrer seg som arbeidssøkere ligget relativt stabilt. I mai ble det i gjennomsnitt registrert 870 nye arbeidssøkere per virkedag hos NAV.

Ved utgangen av mai var 9 800 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Dette er 1 000 (-10 %) færre enn mai i fjor, og viser at det er langt færre nye som melder seg ledig nå, sammenlignet med i fjor. De vanligste yrkesbakgrunnene blant de som ble ledige i mai var butikk- og salgsarbeid, serviceyrker og annet arbeid, industriarbeid (figur 3). Nedgangen i antallet med arbeidssøkervarighet på under fire uker var størst innen industriarbeid og ingeniør- og ikt-fag.

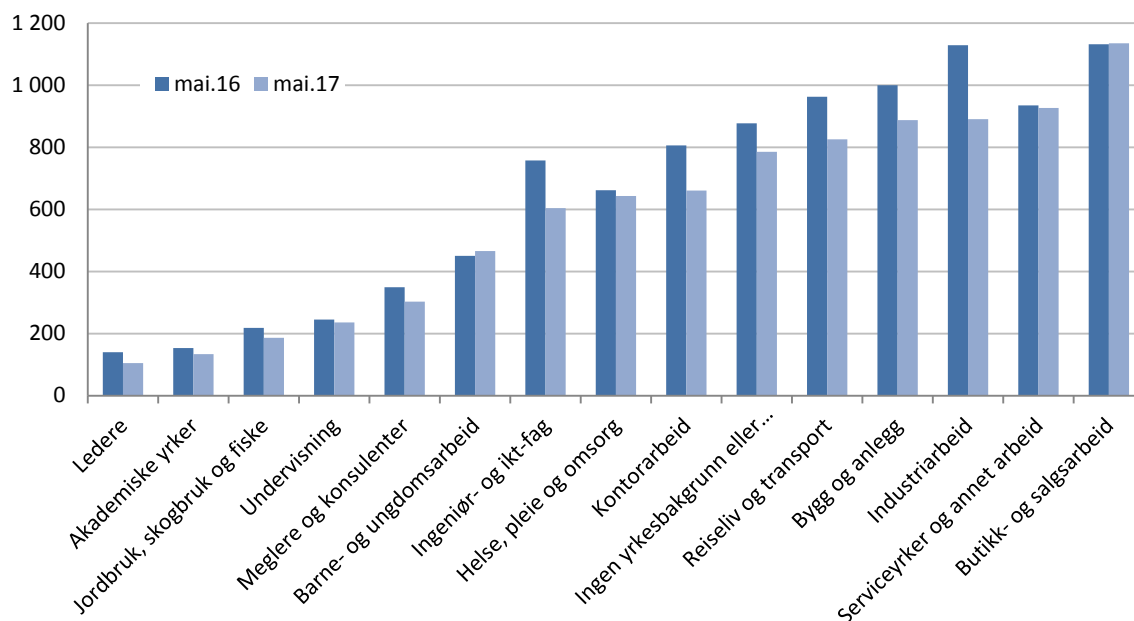
Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Trend. Januar 2009 – mai 2017

Kilde: NAV

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn. Mai 2016 – mai 2017

Kilde: NAV

Utviklingen i internasjonal økonomi

Eksport av tradisjonelle varer utgjør omtrent en fjerdedel av fastlands-BNP i Norge. Hvordan det går med økonomien til våre handelspartnere er derfor viktig for norsk økonomi. Den økonomiske veksten i eurosonen² fortsatte i første kvartal. Bruttonasjonalproduktet (BNP) økte med 0,5 prosent fra fjerde kvartal 2016 til første kvartal 2017, ifølge sesongjusterte tall fra Eurostat. BNP økte eller holdt seg stabil i samtlige land i første kvartal. Romania, Finland og Latvia var blant landene med høyest vekst.

Arbeidsledigheten i eurosonen var på 9,3 prosent i april, ned fra 9,4 prosent i mars og fra 10,2 prosent året før. Dette er den laveste ledigheten som er registrert i området siden mars 2009. Ledigheten er lavest i Tsjekkia (3,2 %), Tyskland (3,9 %) og Malta (4,1 %). Disse tre landene har lavere ledighet enn Norge (målt ved AKU). Hellas (23,2 % i februar) og Spania (17,8 %) er fortsatt landene med klart høyest ledighet i eurosonen.

I USA ble veksten i BNP i første kvartal 1,2 prosent målt i årlig rate, mens veksten i fjerde kvartal 2016 endte på 2,1 prosent, ifølge nye tall fra Bureau of Economic Analysis. Arbeidsledigheten var på 4,4 prosent i april, som er omtrent som måneden før. Det siste året har ledigheten gått ned med 0,6 prosentpoeng.

Utviklingen i norsk økonomi

BNP Fastlands-Norge økte med 0,6 prosent i første kvartal, ifølge sesongjusterte tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap. Dette kom etter vekst på 0,4 prosent i fjerde kvartal 2016. Bruttoproduktet i

² Eurosonen inkluderer Belgia, Tyskland, Estland, Hellas, Spania, Frankrike, Italia, Kypros, Latvia, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederland, Østerrike, Portugal, Slovenia, Slovakia og Finland.

bygge- og anleggsvirksomhet fortsatte veksten som startet tidlig i 2015. Også industri og bergverk hadde en klar oppgang i første kvartal, etter to år med nedgang. For andre deler av industrien gikk aktiviteten ned. Dette gjaldt blant annet innen produksjon av metallvarer samt maskiner og skipsbygging.

I følge SSBs siste investeringsundersøkelse fra første kvartal anslo bedriftene høyere samlede investeringer for olje og gass, industri, bergverksdrift og kraftforsyning for året, sammenlignet med forrige måling. Anslaget er likevel 7,8 prosent lavere enn tilsvarende tall for 2016 (gitt i 1.kvartal 2016). Bedriftene anslår nå at investeringene i næringene rørtransport og utvinning av olje og gass til å bli 13 prosent lavere enn tilsvarende tall for 2016, noe som indikerer at vi kan regne med at det fortsatt vil komme nedbemanningen innen oljerelatert virksomhet i 2017.

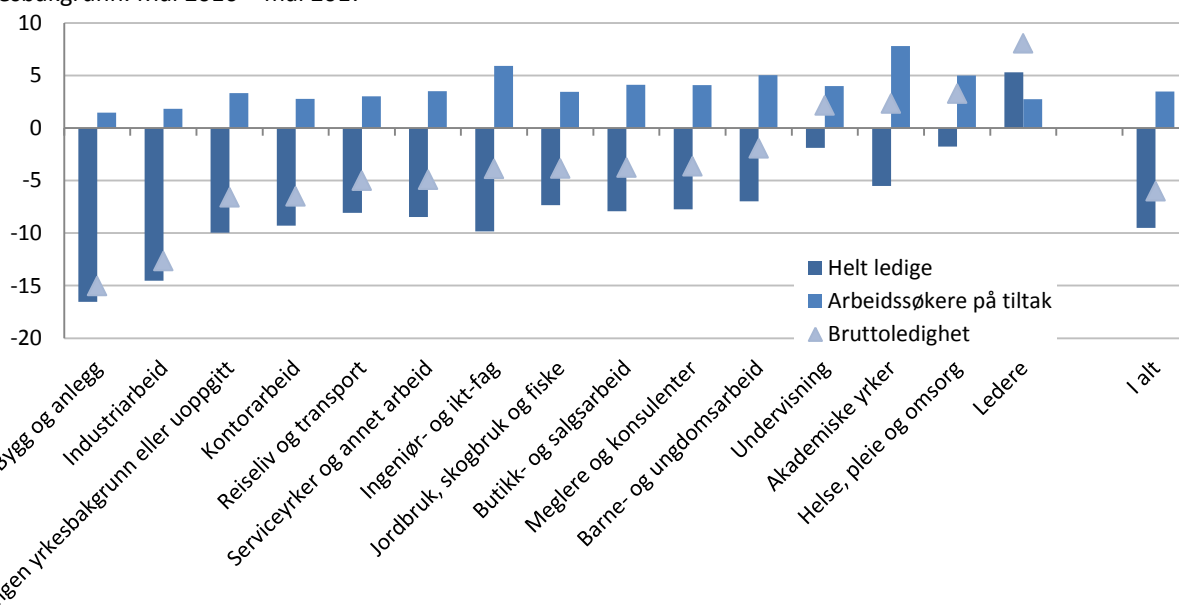
Nedgang i bruttoledigheten i de fleste yrkesgrupper

I mai gikk bruttoledigheten mest ned for personer med yrkespraksis innen bygg og anlegg og industriarbeid, begge med en nedgang på tre prosent. De fleste andre yrkesgrupper hadde også nedgang i ledigheten i mai, mens ledigheten gikk noe opp for personer med yrkespraksis fra butikk- og salgsarbeid, samt blant barne- og ungdomsarbeidere. Tabell 1 i tabellvedlegget viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene siden mai 2016.

Også det siste året har bruttoledigheten gått mest ned for personer med yrkespraksis innen bygg og anlegg og industriarbeid, med en nedgang på henholdsvis -15 og -13 prosent (figur 4). Ledigheten har gått ned eller holdt seg stabil innen de fleste yrkesgrupper det siste året. For ledere har bruttoledigheten gått noe opp, men dette er en liten yrkesgruppe.

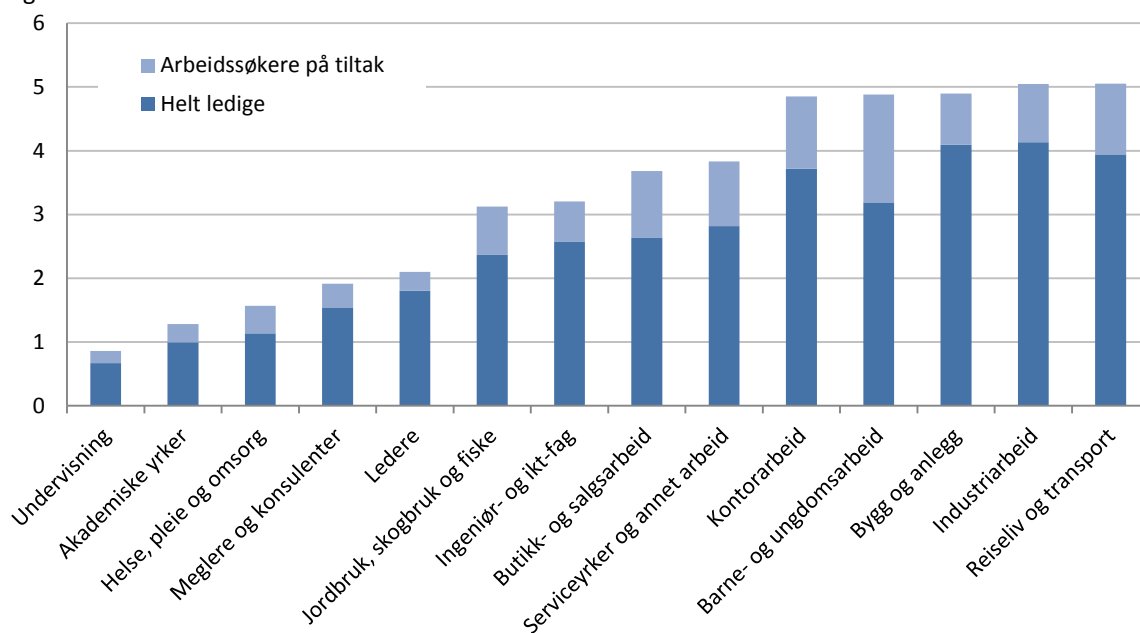
Bruttoledigheten som andel av arbeidsstyrken var i mai høyest innen reiseliv og transport (5,1 %) og industriarbeid (5,0 %) (figur 5). Bruttoledigheten var lavest innen undervisning, med 0,9 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 4. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Mai 2016 – mai 2017

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Mai 2017

Kilde: NAV

Industriarbeid

Personer med yrkespraksis innen industriarbeid utgjør den største yrkesgruppen blant de arbeidsledige. Ved utgangen av mai var 11 300 industriarbeidere registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak, noe som er 1 600 færre (-13 %) enn for ett år siden. Ledigheten har gått mest ned for støpere, sveisere og platearbeidere samt blant prosess- og maskinoperatører. Dette er yrkesgrupper som opplevde stor økning i ledigheten i 2015 og 2016 i forbindelse med nedbemanningene i oljesektoren.

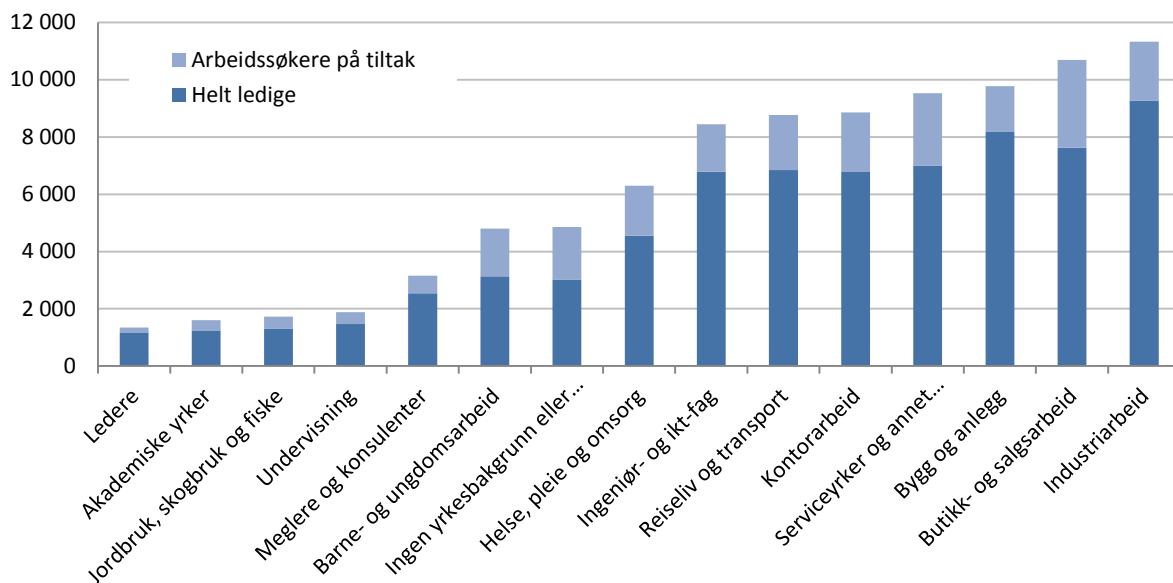
Bygg og anlegg

Det siste året har det vært størst nedgang i ledigheten innen bygge- og anleggsyrker. Ved utgangen av mai var 9 800 personer registrert som helt ledige med yrkespraksis innen denne bransjen. Dette er 1 700 færre (-15 %) enn for ett år siden. Bruttoledigheten har gått ned for de fleste yrker innen bygg og anlegg og mest blant andre bygningsarbeidere, snekkere, tømrere og elektrikere.

Ingeniør- og ikt-fag

Ved utgangen av mai var 8 400 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med yrkesbakgrunn innen ingeniør- og ikt-fag. Dette er 300 færre enn mai i fjor. Vi finner også en bedring for ingeniører og sivilingeniører innen geofag og petroleum.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Mai 2017

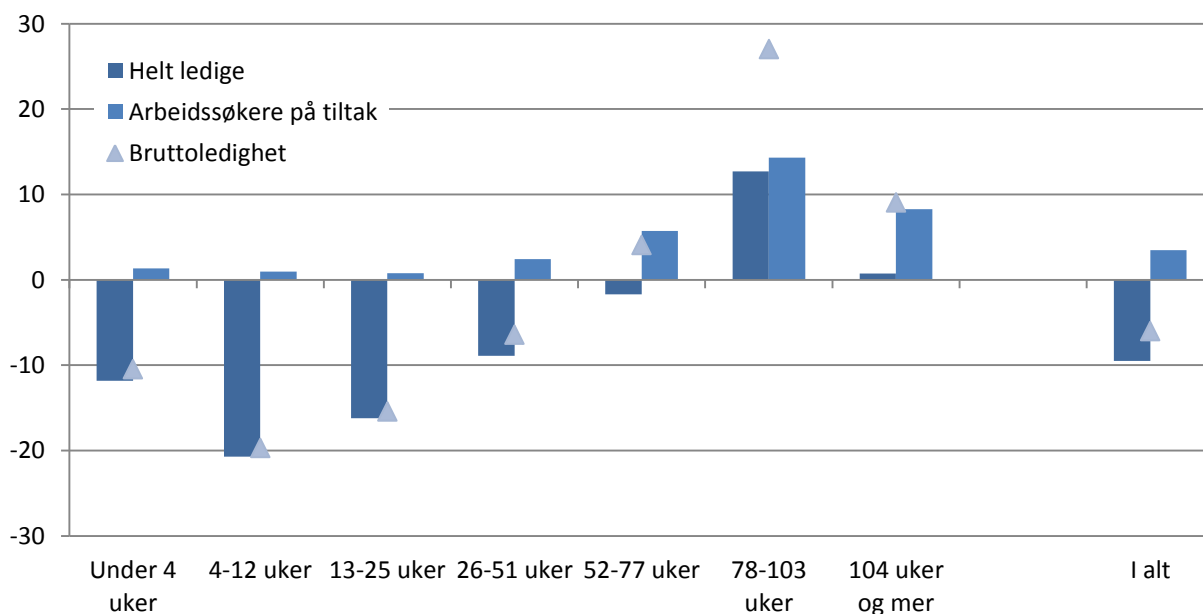

Kilde: NAV

Færre kortidsledige og flere langtidsledige

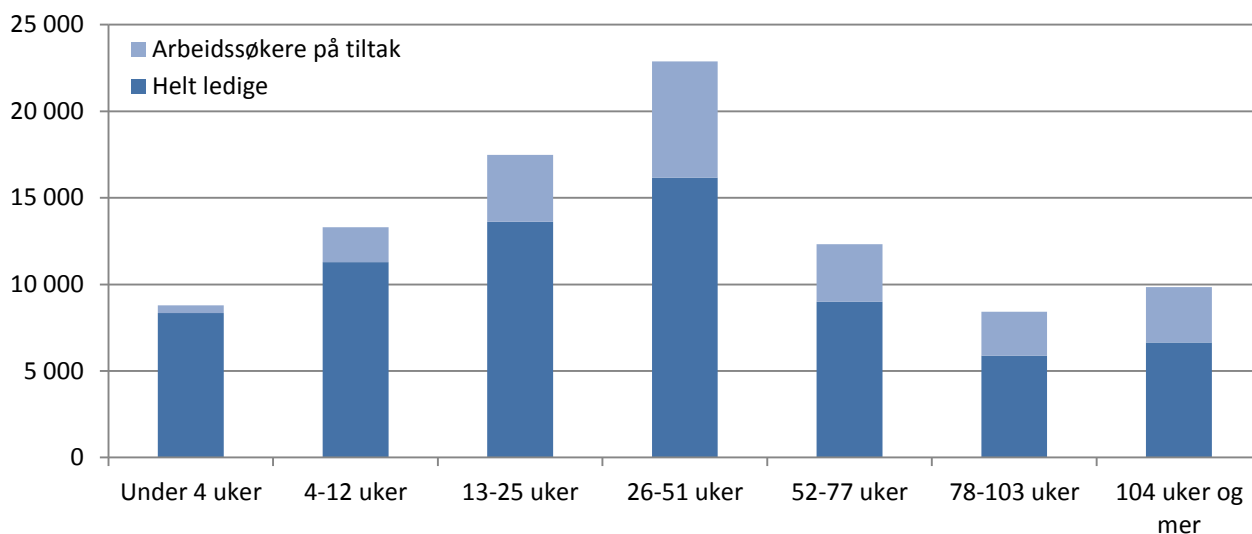
Sammenlignet med mai i fjor har bruttoledigheten økt blant de som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år og aller mest blant de som har vært arbeidssøkere i mellom ett og et halvt og to år. (figur 7). Selv om det blir færre ledige samlet sett, er det altså flere som har vært ledig lenge. Til sammen var det ved utgangen av mai 3 100 flere helt ledige og arbeidssøkere på tiltak som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år enn i mai i fjor, en økning på 11 prosent. Nesten hele økningen i gruppen som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år har skjedd på Sør- og Vestlandet. Samtidig har 9 100 eller 13 prosent færre vært arbeidssøkere i under ett år sammenlignet med i fjor.

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Mai 2016 – mai 2017

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Mai 2017

Kilde: NAV

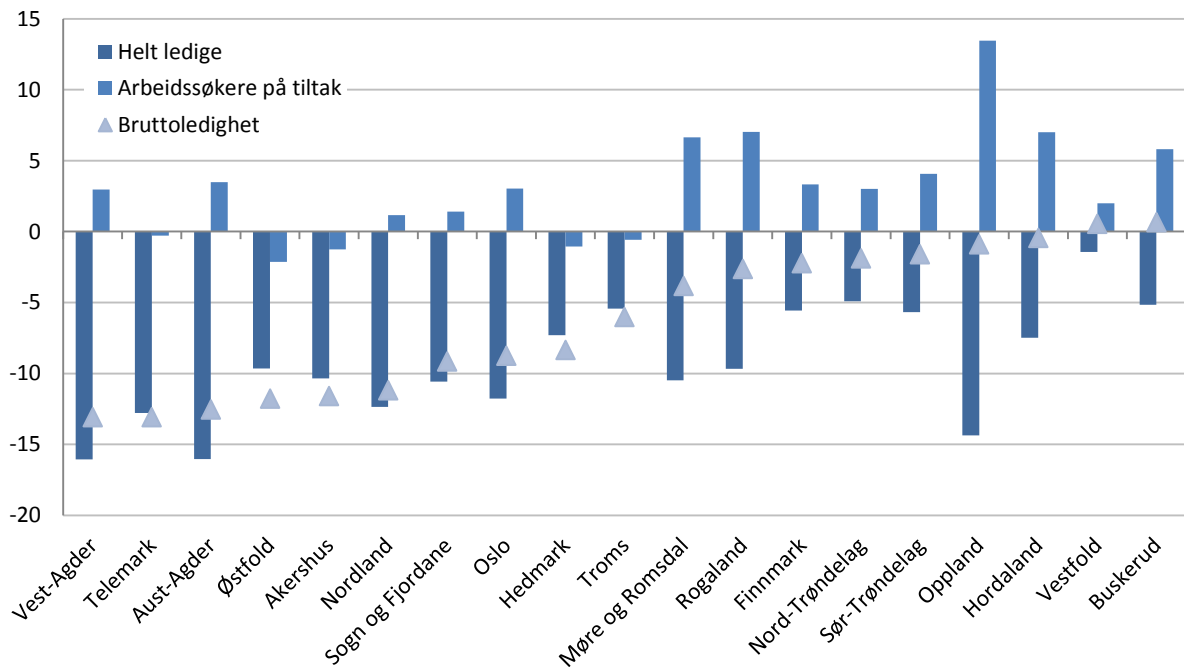
Bedring i de fleste fylker

De siste månedene har ledigheten ligget stabilt eller gått ned i samtlige fylker, justert for normale sesongvariasjoner. I mai falt ledigheten mest i Vest-Agder og Østfold. De siste fire til seks månedene har også ledigheten falt i fylkene som de siste årene har vært rammet av nedbemanningene i oljebransjen. Tabell 2 i tabellvedlegget viser den sesongjusterte utviklingen i fylkene fra og med mai 2016.

Vest-Agder, Telemark og Aust-Agder har hatt den største nedgangen i det siste året, alle med en nedgang på 13 prosent (figur 9). Bruttoledigheten har gått ned i de fleste fylker, men har ligget stabilt i Buskerud, Vestfold, Hordaland og Oppland.

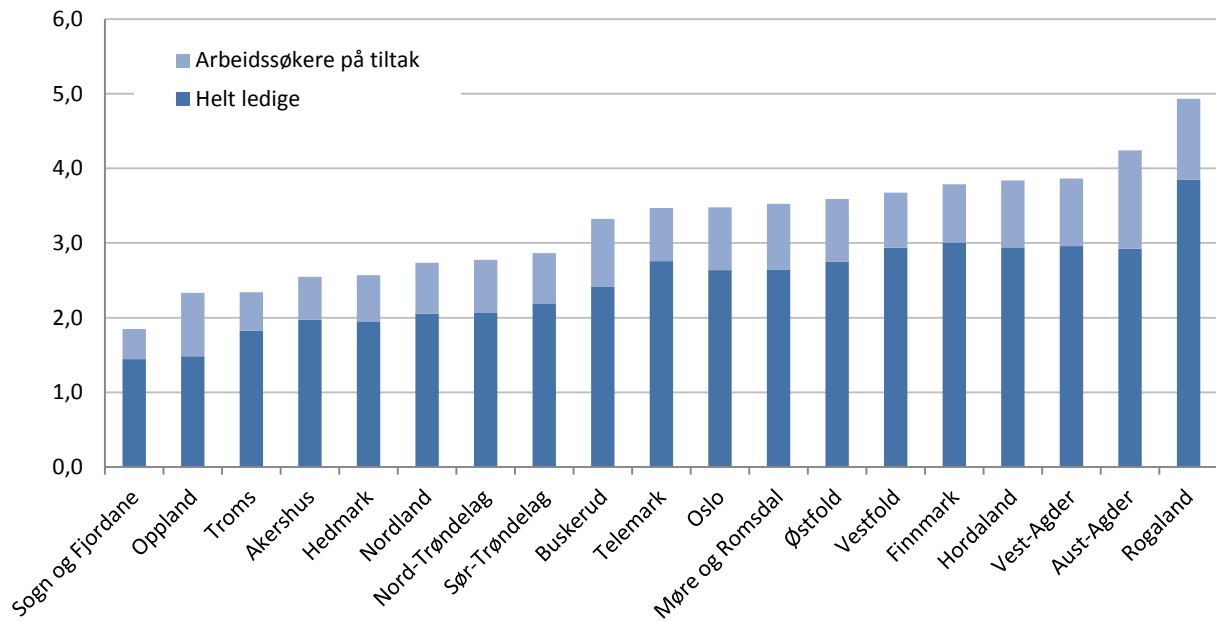
Rogaland har fremdeles høyest bruttoledighet som andel av arbeidsstyrken, med 4,9 prosent. Sogn og Fjordane har lavest bruttoledighet med 1,8 prosent av arbeidsstyrken (figur 10).

Figur 9. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fylke. Mai 2016 – mai 2017

Kilde: NAV

Figur 10. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Mai 2017

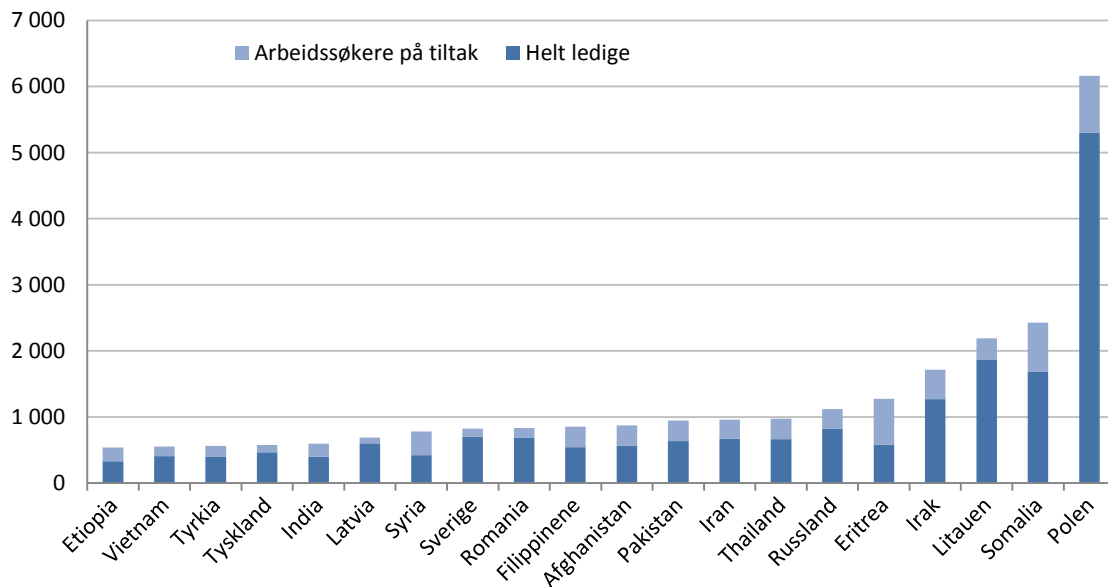

Kilde: NAV

Ledigheten blant innvandrere

38 400 (41 prosent) av de som var helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i mai er innvandrere. Figur 11 viser de 20 fødelandene hvor flest av de ledige innvandrerne kommer fra. Disse utgjør 66 prosent av de ledige innvandrerne. I mai var Polen (6 200), Somalia (2 400) og Litauen (2 200) de tre vanligste landbakgrunnene blant ledige innvandrere.

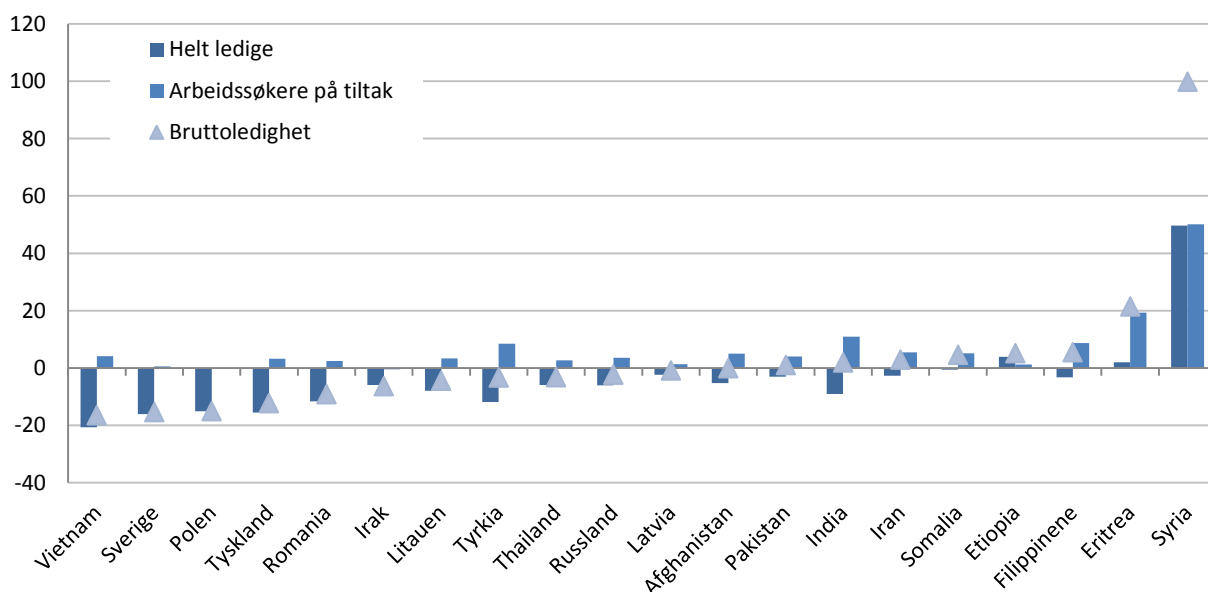
Figur 11. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fødeland. Antall personer. 20 vanligste fødeland er vist. Mai 2017.

Kilde: NAV

Det siste året har bruttoledigheten økt mest for personer med bakgrunn fra Syria og Eritrea, og gått mest ned blant personer fra Vietnam og Sverige (figur 12).

Figur 12. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fødeland. Mai 2016 - mai 2017

Kilde: NAV

Tabellvedlegg

Tabell 1. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Mai 2016 – mai 2017. Sesongjusterte tall

	mai. 16	jun. 16	jul. 16	aug. 16	sep. 16	okt. 16	nov. 16	des. 16	jan. 17	feb. 17	mar. 17	apr. 17	mai. 17
Ledere	1 287	1 346	1 384	1 348	1 352	1 356	1 362	1 416	1 392	1 369	1 404	1 406	1 394
Ingeniør- og ikt-fag	9 024	9 084	9 201	9 368	9 509	9 672	9 792	9 898	9 482	9 285	9 099	8 887	8 697
Undervisning	2 085	2 108	2 064	1 951	2 068	2 104	2 096	2 064	2 061	2 093	2 125	2 151	2 139
Akademiske yrker	1 652	1 655	1 651	1 672	1 685	1 690	1 690	1 706	1 717	1 730	1 713	1 710	1 689
Helse, pleie og omsorg	6 330	6 411	6 384	6 323	6 363	6 486	6 531	6 563	6 588	6 557	6 516	6 541	6 541
Barne- og ungdomsarbeid	5 199	5 221	5 303	5 255	5 347	5 286	5 198	5 243	5 123	5 130	5 040	5 024	5 105
Meglere og konsulenter	3 384	3 337	3 341	3 386	3 395	3 402	3 447	3 521	3 409	3 391	3 407	3 369	3 266
Kontorarbeid	9 608	9 546	9 488	9 475	9 476	9 600	9 629	9 609	9 487	9 469	9 333	9 199	8 984
Butikk- og salgsarbeid	11 223	11 228	11 150	11 124	11 016	10 988	11 014	11 004	10 881	10 803	10 733	10 659	10 795
Jordbruk, skogbruk og fiske	1 985	1 971	1 976	1 950	1 969	1 941	1 987	1 979	1 971	1 943	1 915	1 940	1 916
Bygg og anlegg	11 730	11 765	11 721	11 619	11 157	10 979	11 008	10 647	10 558	10 402	10 289	10 331	9 983
Industri-arbeid	13 259	13 215	13 336	13 303	13 205	13 275	13 190	12 919	12 832	12 528	12 229	11 987	11 632
Reiseliv og transport	9 410	9 486	9 449	9 414	9 328	9 340	9 405	9 464	9 434	9 342	9 210	9 092	8 951
Serviceyrker og annet arbeid	10 099	10 086	10 074	10 031	9 968	9 938	10 010	9 968	9 971	9 901	9 806	9 719	9 604
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt	5 212	5 318	5 314	5 302	5 252	5 186	5 055	4 960	4 942	4 905	5 032	4 825	4 881

Kilde: NAV

Tabell 2. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylker. Mai 2016 – mai 2017. Sesongjusterte tall

	mai. 16	jun. 16	jul. 16	aug. 16	sep. 16	okt. 16	nov. 16	des. 16	jan. 17	feb. 17	mar. 17	apr. 17	mai. 17
Østfold	5 896	5 922	5 841	5 828	5 631	5 631	5 619	5 546	5 642	5 501	5 481	5 426	5 210
Akershus	9 587	9 571	9 441	9 423	9 305	9 311	9 134	9 116	9 008	8 955	8 736	8 637	8 503
Oslo	14 748	14 734	14 603	14 575	14 446	14 465	14 308	14 244	14 131	13 939	13 881	13 592	13 454
Hedmark	2 790	2 782	2 736	2 688	2 658	2 600	2 561	2 522	2 487	2 579	2 506	2 509	2 551
Oppland	2 357	2 365	2 335	2 387	2 394	2 379	2 340	2 293	2 292	2 323	2 334	2 344	2 338
Buskerud	4 932	4 926	4 956	4 964	4 917	4 999	4 991	5 045	4 945	4 930	4 937	4 964	4 976
Vestfold	4 705	4 732	4 756	4 706	4 721	4 765	4 824	4 854	4 867	4 862	4 892	4 848	4 734
Telemark	3 550	3 475	3 447	3 411	3 345	3 322	3 297	3 248	3 256	3 305	3 208	3 163	3 090
Aust-Agder	2 887	2 914	2 997	2 814	2 798	2 786	2 787	2 740	2 667	2 644	2 638	2 616	2 534
Vest-Agder	4 331	4 322	4 277	4 232	4 189	4 203	4 202	4 148	4 038	3 986	3 925	3 952	3 769
Rogaland	13 457	13 620	13 888	13 917	13 820	13 863	14 047	13 942	13 752	13 602	13 377	13 326	13 163
Hordaland	11 019	11 139	11 317	11 322	11 313	11 374	11 674	11 728	11 545	11 263	11 122	11 051	10 993
Sogn & Fjordane	1 214	1 234	1 213	1 129	1 225	1 223	1 221	1 232	1 131	1 194	1 194	1 127	1 109
Møre & Romsdal	5 276	5 257	5 318	5 312	5 420	5 443	5 466	5 465	5 466	5 409	5 302	5 224	5 103
Sør-Trøndelag	5 170	5 200	5 157	5 209	5 245	5 289	5 259	5 210	5 092	5 095	4 995	5 019	5 101
Nord-Trøndelag	2 038	2 012	1 969	1 946	1 993	1 975	1 987	1 989	1 925	1 917	1 956	1 983	1 999
Nordland	3 879	3 845	3 819	3 770	3 770	3 710	3 770	3 701	3 739	3 637	3 631	3 582	3 459
Troms	2 234	2 206	2 187	2 127	2 186	2 207	2 261	2 286	2 206	2 148	2 144	2 117	2 104
Finmark	1 573	1 549	1 575	1 468	1 503	1 540	1 517	1 424	1 572	1 523	1 560	1 596	1 538

Kilde: NAV